

ҚУЧ-АДОЛАТДА

2 №р

2013 йил
15 март,
жума
№ 11 (420)

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

<http://www.olysud.uz>

1998 йил 29 августдан чиңга бошлаган.

ЯНГИЛАНИШ, ЯРАТУВЧАНЛИК, ОБОДЛИК АЙЁМИ

Кўклам либосига бурканеётган қирадирларда баҳор эчилари — бойчечаклар гуллади. Ҳадемай осмонда арқон солиб турналар учди. Булар биз интиқ, кутган ардоқли байрамимиз Наврӯз олам кириб келаётганидан дарақдир. Бу айём нафақат оламга, балки руҳимизга ҳам янгиланиш олиб киради. Дарахт новдаларига тириклик суви ютурғани мисол кўзларимизга нур, қалбларимизга сурур, билакларимизга куч, юракларимизга муҳаббат инади. Айнан Наврӯз фаслида табиатнинг бир бўлғага эканимизни янада теран англаймиз. Шу юрт фарзанди эканимиздан, халқимизга хос қадрият ва анъаналар нечогли боқий ва сермазмун, миллий маданийимиз нақадар бой эканидан гурур ва ифтихора тўламиш. Ватан тараққиётiga муносиб ҳисса кўшиш ниятида яшаётгандан халқимиз "Хуш келисан ўлкамизга, Наврӯзи олам, қадаминг қутлуг бўлсиз, юртимиздаги тинчлик-омонлика кўз тегмасин!" деб Наврӯзга пешвуз чиқмоқда.

Наврӯз — меҳр-оқибат, одамийлик, ҳайр-муруват айёми. Халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган бундай эзгу фазилатлар барча анъана ва үдумларимизда, марака ва маросимларимизда, айниска, Наврӯз фалсафасида янада теран намоён бўлади. Мажалла-кўй, эл-юрт ҳамжиҳатлика ҳашарга отланади. Ариқ-зовурлар тозаланади. Ҳаммаёқ — кўча ва гузарлар, зиёратгоҳ ва қабристонлар тартибга келтирилади. Илдизлари миллий маънавиятимизнинг кўхна сарчашмаларига туашар кунида кенг миёсдаги ободонлаштириш, қўқаламзорлаштириш юмушлари бажарилади. Наврӯз кунларида эл-улус бир бўлиб кўмакка муҳтоҳ кишиларга беминнат ёрдам беради. Беморлардан ҳол-аҳвол сўралади.

Табаррук кексаларнинг дуоси олиниди. Гина-кудуратлар унтутилиб, биродарлик ришталари мустаҳкамланади. Кўни-кўшинилар бир-бирларига Наврӯзни тансик таомларини илинадилар.

Президентимизнинг "Юксак маънавият — ёнгилмас кўч" асаридаги таъкидларини, бу байрам биз учун ҳаёт абдийлиги, табиатнинг устувор кудрати ва чексиз саҳоватнинг, кўп мингийллик миллий киёфамиз, олижаноб урф-одатларимизнинг бетакор инфодасидир. Шунинг учун Наврӯз юртимиздаги ҳар бир шаҳар ва қишлоқ, маҳалла ва хонадонда кенг нишонланади. Бу тадбирларда халқимизга хос бағрикенглик, меҳр-муруват фазилатлари, миллий урф-одат ва анъана-

лар яққол намоён бўлади.

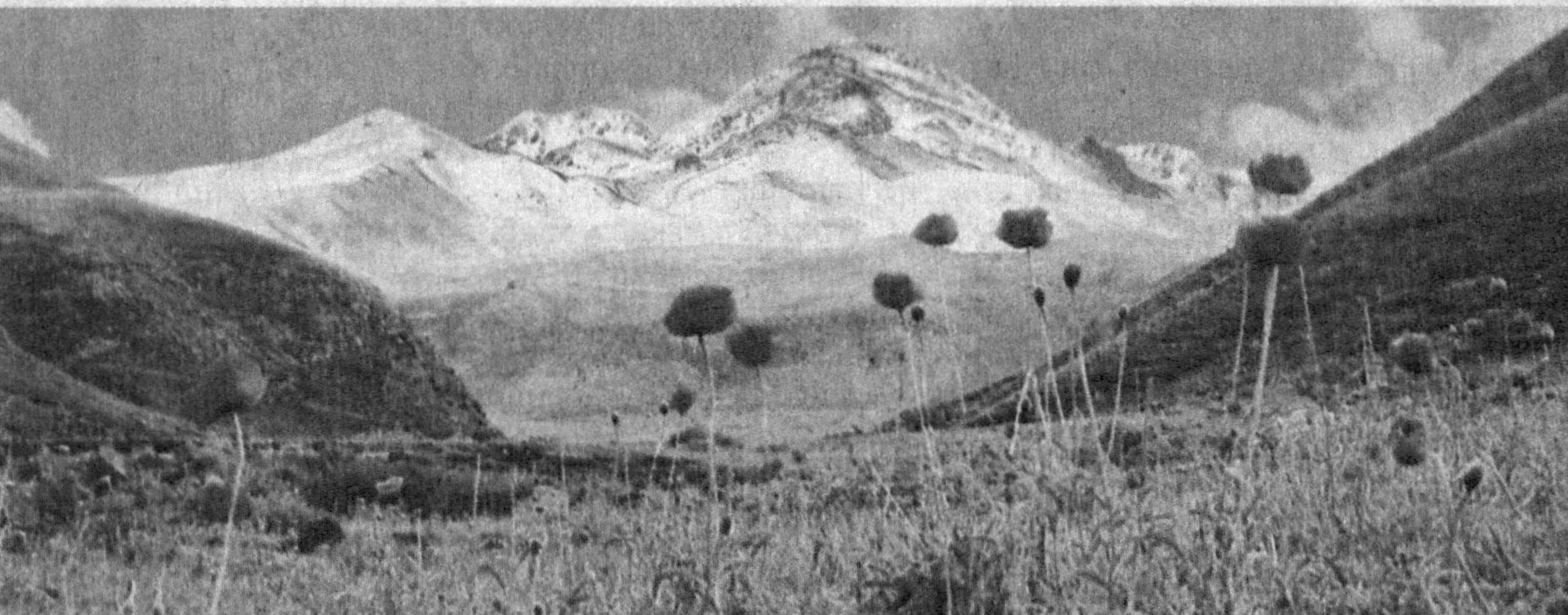
Энг қадими, асл миллий айём — Наврӯзи оламнинг умуминсоний таъмдуни ривожига кўшган хисаси улкан ва бекиёсdir. Шу боис ҳам, Бирлашган Миллатлар ташкилоти 2010 йилдан бошлаб бу байрамни Ҳалқаро Наврӯзу куни, деб эътироф этди. Бу барчамизга чексиз гурур ва ифтихор бағишилаши табии.

Мамлакатимиз бўйлаб байрамни юкори савиядада ўтказиш юзасидан зарур чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Туман ва шаҳарлардаги ҳалқ сийллари ўтадиган масканлар, боб ва хиёбонларда кенг кўлам ободонлаштириш, қўқаламзорлаштириш ишлари олиб борилмоқда.

(Давоми иккинчи бетда)

Ўзбекистонда ҳақиқий баҳор тафтини сездик

Мамлакатимизда Наврӯз байрамини кўтаринки руҳда нишонлаш учун қизигин тарафдуд кўрилмоқда. Шу кунларда янада кўркам тус олган пойтахтимиз кўчаларида турли мамлакатлардан келган кўплаб сайдарни учратиш мумкин. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги — ЎЗА мухбири улардан айримлари билан сұхбатда бўлди.

— Ўзбекистонга илгари ҳам келганман, бу сафар уни таниёлмай қолдим, — дейди латвиялик Иварс Озолс. — Бекиёс ўзгарышлар нафақат шаҳар-қишлоклар қиёфасида, балки аҳоли фаровонлиги ошиб, барча соҳалар изчил ривожланётганида ҳам яққол кўзга ташланади.

(Давоми учинчи бетда)

Qonun ko'magi

Тадбиркорлик ривожи

Иқтисодиётимиз барқарорлиги омили

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари манфаатлари изчил таъминланёттани иқтисодиётимизнинг юкори суръатларда ривожланшиши таъминламоқда. Бунда, айниска, кейниги пайтда соҳа вакиларига қулай шартшароит яратиш мақсадида қабул қилинган қонун ҳужжатларининг аҳамияти катта бўлди.

Мамлакатимиз суд-ҳуқуқ тизимида изчиллик билан босқичма-босқич олиб борилётгандан ислоҳотлар самараси ўлароқ, Бош қомусимизда кафолатланган инсон ҳуқуқлари, унинг ҳаёти — олий қадрият эканлиги амалда ўз тасдиции топмоқда. Фуқароларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари устуворлигига эришища уларнинг ҳимояига бўлган ҳуқуқлари тобора кенгаймоқда.

Islohot va samara

Фуқаролар ҳуқуқ ва манфаатлари

доимо устувор ва қонун ҳимоясида

Маълумки, одил судловни таъминлаш ваколати мустақил суд ҳокимиятининг асосий вазифаси ҳисобланади. Шундан келиб чиқиб айтиш мумкини, Олий суд Пленумининг 2003 йил 19 декабрдаги "Гумон қилинувчи ва айланувчини

Юртимизда барча соҳалар қатори аудиторлик фаолияти ислоҳот қилиш ва ривожлантишиш алоҳида эътибор қартиб келинмоқда. Муҳими, бу соҳанинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш мақсадида қабул қилинган "Аудиторлик фаолияти тўғрисида"ти қонун бу борада ислоҳотларни самарали амалга оширишда асосий мезон бўлиб келмоқда. Пировард натижада эса, юртимизда аудиторлик фаолияти ривожланиб, кўрсатилётгандан хизматлар кўлами кенгайиб бормоқда.

Qonun ijodkorligi

Аудиторлик фаолияти

бу борадаги ҳуқуқий асослар янада такомиллаштирилмоқда

Яқинда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси мухокамасига кирилтган "Аудиторлик фаолияти тўғрисида"ти Ўзбекистон Республикаси қонунга ўзгариши ва кўшимчалар киришиш ҳақида"ти қонун лойиҳаси бу борадаги ҳуқуқий асосларни янада такомиллаштириш ахамиятга эга. Матъумки, Президентимизнинг 2010 йил 26 ноябрдаги "2011-2015 йилларда республика молия-банк тизими"ни янада ислоҳ, қилиш ва барқарорлигини ошириш ҳамда юкори ҳалқаро рейting кўрсатичларига эришиян устувор ўйналишлари тўғрисида"ти қарорида соҳанинг ривожлантириш дастури тўғрисида"ти қарорида соҳасини ривожлантириш қарорида ҳуқуқий жиҳатдан янада такомиллаштириш борасиди қатор мухим вазифалар белгилаб берилган. Мазкур ҳужжатлар талабаридан келиб чиқиб "Аудиторлик фаолияти тўғрисида"ти Ўзбекистон Республикаси Ко-нунга ўзгариши ва кўшимчалар киришиш ҳақида"ти қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди.

(Давоми учинчи бетда)

Mezon

Ахлоқ тузатиш ишлари

Шахс ҳаётда яна ўз ўрнини топишида мухим аҳамият касб этади

Мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя келишининг самарали тизими жорий этилган.

Суд томонидан айборд деб топилган шахсга жазо тайинлашдан асосий мақсад маҳкумни ахлоқан қайта тарбиялаш, жинойи фаолиятига чек кўйиш ҳамда жинойи кимлиш натижасида етказилган зарарни

бартараф этишдан иборатидир. Айтиш жоизки, содир этилган жинойнинг ихтимойи хавфилик даражасини ино-бат олган ҳолда жазо тайинланади.

(Давоми иккинчи бетда)

Inson va tabiat

Наботот олами

уни асрар-авайлаш ҳар бир фуқаронинг конституциявий бурчи ва мажбуриятидир

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиши борасиди салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. "Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида"ти қонун ва бошқа ўнлаб мөъёрий ҳужжатлар қабул қилинган юртимизда экологик барқарорликни сақлаш, миңтақавий ва глобал экологик муаммоларнинг салбий тасдициини камайтириш, табиий ресурслардан фойдаланишини тартибга солишда мухим ҳуқуқий асос бўлиб ҳизмат қилимоқда.

(Давоми тўртинчи бетда)

(Давоми. Бошланиши биринчи бетда)

Ушбу қонун лойиҳасининг асосий мақсади — ўтган давр мобайнида амалга оширилган қонунчиликдаги ўзгаришлардан келиб чиқиб, амалдаги қонуннинг алоҳида моддаларини қайта кўричиши, янги ва аниқлаштирувчи мөъёларни киритиш ҳамда ҳалқаро принцип ва стандартлар асосида аудиторлик фаолиятини ривожлантириш учун янги шарт-шароитлар яратишдан иборатdir. Қонун лойиҳасида аудиторлик хизматларидан фойдаланувчилар манфаатини ҳимоялашниң қўшимча кафолатларини яратиш мақса-

моқда. Бундан ташқари аудиторлик ташкилотларининг хуқук ва қонуний манфаатларини ҳимоялашниң қўшимча кафолатларини яратиш мақса-

Бу амалиётда аудиторлик текширувнинг буюртма-чиси аудиторлик текширувнинг натижаси бўйича салбий хулоса олган холларда аудиторлик таш-

килотлари ва республика профессионал жамоат бирлашмалари га юклатилган вазифаларни аниқлаштириш ва уларнинг жағобгарлигини янада оши-

ташкилоти томонидан кўрсатиладиган профессионал хизматлар рўйхатини аниқлаштириш билан боғлиқ ўзгаришиш ҳам ўзига хос аҳамиятга эга. Зеро, аудиторлик ташкилоти кўрсатиши мумкин бўлган тафтиш комиссияси (тафтишчи) функциясини бажариш билан боғлиқ хизмат турини ҳам лойиҳада акс этитириш таклифи илгари суримоқда.

Таъкидлаш жоизки, амалдаги қонунга киритилётган ўзгаришларнинг бир кисми аудиторлик фаолиятининг миллий стандартларини ҳалқаро стандартлар билан уйғунаштиришга қаратилган. Яъни қонунчиликда "аудитнинг ҳалқаро стандартлари" тушунчасининг белгиланаётгани аудитнинг ҳалқаро стандартларни жорий этиши концепциясини ишлаб чиқишининг хуқуқий асосини яратади ва аудиторлик фаолиятининг миллий стандартларини ҳалқаро стандартлар асосида таомиллаштириш жарайени оптималлаштириш имконини беради.

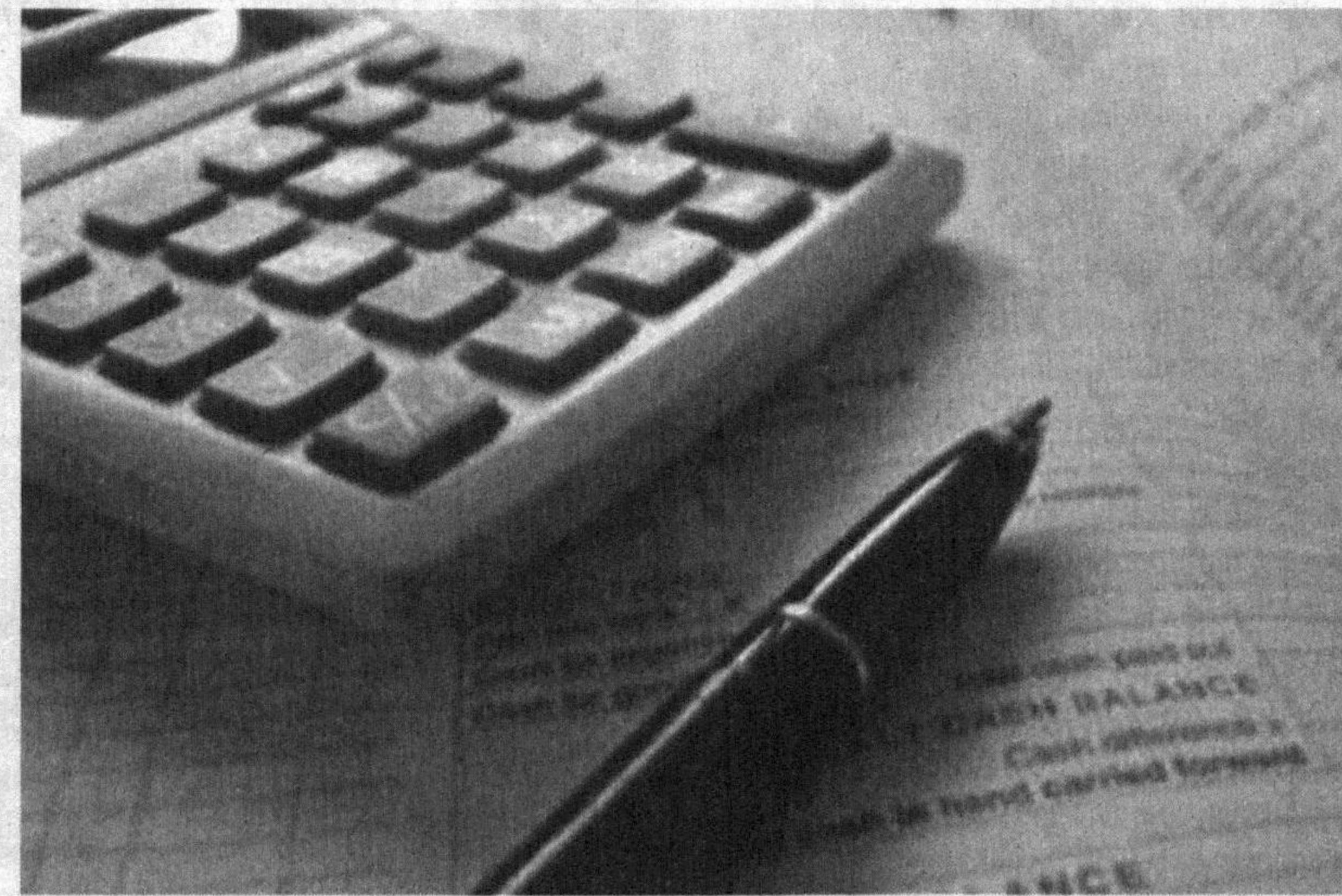
Хулоса қилиб айтганда, "Аудиторлик фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунга ўзгариш ва қўшимчаликни аудиторлик ташкилотлари киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳасининг қабул қилинниши аудиторлик фаолиятини янада таомиллаштиришда мухим аҳамият касб этади. Соҳага оид хизматлар, буюртмачилари ва аудиторлик ташкилотлари учун кўшичча кафолатлар яратади.

Олимжон ЎСАРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Qonun ijodkorligi

Аудиторлик фаолияти

бу борадаги хуқуқий асослар янада таомиллаштирилмоқда

диди аудиторлик хулосаси текширилаётган хўжалик юритувчи субъектнинг ёндашуви билан мос келмаган ҳолларда ҳам аудиторлик текширувнинг буюртмачиси аудиторлик хизматларини қўрсатиш тўғрисидаги шартномага мувофиқ, аудиторлик ташкилоти хизматларни ҳақиқиёт ўз вақтида тўлаб берини лозимлиги ҳақида олган ҳолда аудиторлик таш-

килоти хизмати учун ҳақ тўлашдан бош тортиши каби ҳолатларни бартраф этишига хизмат қилаади.

Шу билан бирга, қонун лойиҳасида аудиторлик ташкилотлари иши сифатини назорат қилиш, аудитнинг ҳалқаро принципни сандартларига мувофиқ, келдиган янги мөъёларни ҳақиқиёт ўз вақтида тўлаб берини лозимлиги ҳақида олган ҳолда аудиторлик таш-

риш, ишга қабул қилишда аудитор ёрдамчиси иктисадчи маълумотига эгалиги ҳақида минимал талабни ўрнатиш бўйича янги моддаларни амалга жорий этиши кўзда тутилмоқда.

Бундан ташқари қонун лойиҳасида иш хужжатларини сақлаш муддати 5 йил қилиб белгиланаётгани аудиторлик ташкилотларида хужжатларни сақлашнинг бир хил талаблари устидан тегишилди назорат ўрнатилишини таъминлайди. Лойиҳада акс этитираётган аудиторлик хисоботининг ҳар бир саҳифаси аудиторлик ташкилотнинг раҳбарни томонидан имзоланиши лозимлиги тўғрисидаги талаб эса, ташкилот раҳбарининг жавобгарлигини янада кучайтиришини таъминлайди ва аудиторларнинг профессионал жавобгарлигини оширади.

Айтиш керакки, қонун лойиҳасидаги аудиторлик таш-

килоти хизмати учун ҳақ тўлашдан бош тортиши каби ҳолатларни бартраф этишига хизмат қилаади.

Шу билан бирга, қонун лойиҳасида аудиторлик ташкилотлари иши сифатини назорат қилиш, аудитнинг ҳалқаро принципни сандартларига мувофиқ, келдиган янги мөъёларни ҳақиқиёт ўз вақтида тўлаб берини лозимлиги ҳақида олган ҳолда аудиторлик таш-

Mulohaza

Инсон одоби билан гўзал

Бу ҳаётда кўпни кўрган, бой ҳаётий тажрибага эга ота-боболаримиз вояга етиб келаётган фарзандларига "Ўзингни хурмат қилсанг, ўзгани иззат қил" деб панду насиҳат қилиши замирида катта ҳикмат мухассасам.

Ҳақиқатан ҳам, хушфель, одобли, ўзгаларга ҳамиша самимий муносабатда бўлган киши ҳеч қаҷон кам бўлмайди, иши ҳамиша ривож топади. Бундай одам ўзининг фазилатлари билан ўзгаларнинг хурматини қозонади, йўли доимо очиқ бўлади.

Жамиятимизда миллий урф-одат ва анъаналаримизга мос юриш-турниш, ахлоқ-одоб қоидалари мавжуд. Белгиланган қонунларга, ахлоқ-одоб мөъёларига, мавжуд урф-одат ва анъаналарга беписанд муносабатда бўлиш жамиятда юриш-турниш қоидаларини менсисмаслик саналади. Жамиятда юриш-турниш қоидаларини касддан менсисмаслика ифодаланган ҳаракатлар эса, жамоат тартибига қарши қаратилган безорилик жиноятни хисобланади. Бу жиноят шахсни уриш-дўлпослаш, унга ёнгил тан жароҳати етказиш ёки ўзганинг мулкига анча миқдорда шикаст етказиш ёхуд уни анча миқдорда нобуд килиши

билан боғлиқ ҳолда содир этилади.

...Тўй охирлашиб қолганди. Спиртили имчимликдан ширақайф ҳолда даврада ўйнаётган Одил Каршиев (исм-шарифлар ўзгаришилди)нинг тирсаги бехосдан ённадаги қизининг бошига тегиб кетди. Гавҳар бунга жавобан "кўзингизга қараб ўйнасангиз бўлмайдими" деди-ю, балога қолди. Унинг бу галига малол келди, шекилини, у шу заҳотиёқ қизининг юзиға мушт тушириди.

Холбук, Одил Гавҳардан узр сўраш ўрнига унга кўл кўтариб, одоб-ахлоқ чегарасидан чиқди, жамиятда юриш-турниш қоидаларини менсисмасдан, безорилик жиноятни содир этиди. Г.

Билан боғлиқ ҳолда содир этилади.

...Тўй охирлашиб қолганди. Спиртили имчимликдан ширақайф ҳолда даврада ўйнаётган Одил Каршиев (исм-шарифлар ўзгаришилди)нинг тирсаги бехосдан ённадаги қизининг бошига тегиб кетди. Гавҳар бунга жавобан "кўзингизга қараб ўйнасангиз бўлмайдими" деди-ю, балога қолди. Унинг бу галига малол келди, шекилини, у шу заҳотиёқ қизининг юзиға мушт тушириди.

Холбук, Одил Гавҳардан узр сўраш ўрнига унга кўл кўтариб, одоб-ахлоқ чегарасидан чиқди, жамиятда юриш-турниш қоидаларини менсисмасдан, безорилик жиноятни содир этиди. Г.

Азизовага соғлигининг ёнгил бузилишига сабаб бўлган тан жароҳати етказди. Шу боис О.Қаршиев Жиноят кодексининг 277-моддаси 1-кисми билан айборд деб топилиб, жиноят жавобгарлигиси тортиди.

Шундай жиноятни содир этгандардан яни бири — Алишер Избосаров аслида темирчилек билан шугуллашниди. Кунларнинг бирида ўнгтаги кўзига ховлисида йиғиб кўйган темирлари камайиб қолганда кўриналиди ва уларни ким ўйрлади экан, деган шубҳа боради.

Орадан иккича кун ўтгач, шом коронгусида ўйлдан нотаниш "Жигули" машинаси у ёқ-бу ёқа бир неча марта ўтади, сўнгда Алишернинг ховлисидан сал нарида тўхтайди. Алишер машина яқинига борса, унинг ёгаси машинасини таъмирлаётган экан.

— Келинг, меҳмон, — дейди Алишер нотаниш хайдовчига ўзланиб, — Бу ерда нима қиласяпиз?

— Шу яқиндаги темирчи устада ишим бор эди,— дейди машина эгаши.

Алишер эса, темир-терсакларимини ўйрлаган кимса шу бўлса керак, деган ўйда уни дўйлоспой катади.

Суд-тибий экспертизасининг хуносасига кўра, жабрланувчи Толиб Фойиповнинг танасида, яни бошининг чап томонида урилиб эзилган яра, иккича кўзининг атрофи конталашиб, бош миянинг чайқалиши, бурун соҳаси юмшик тўқималарининг лат ейши каби жароҳатларни бўлбіл, ушбу жароҳатлар "соғликтин" ёнгил бузилишига сабабчи бўлган тан жароҳатларни гурухига кириши қайд этилган.

Гумонданувчи А.Избосаровнинг

Жиноят кодексининг 277-моддаси 1-

кисмидаги кўрсатилган жиноятниши

хизматларни борада таъмирлаётган

шартий тадбирларни таъминлашади.

Аслида жабрланувчи Т.Фойипов шу

кишлосида яшовчи бир қиз билан учрашишга телефон оркали вайдалашади

га унни кутиб турган. А.Избосаров

ундан нима маъсадда бу ерда турни

нини сўраган чоғида у кизни кутаётганини айтишига истиҳола қўилган.

(Давоми тўртнинчи бетда)

шартий тадбирларни таъмирлаётган

шартий тадбирларни таъ

